

CAPUT II.

*De Motu Stellarum, tam Errantium seu Planetarum, quam Iner-
rantium seu Fixarum.*

*De Stellis
Errantibus
nihil ante
annos 2500
scriptum.*

*Observatio-
nes circa
Planeta-
rum latitudes
sen Motus.*

*Mercurii &
Veneris cir-
cumlatio-
nes.*

*Quid Mo-
tus directus
& retrogra-
dus, item
stationa-
rius.*

Intra autem annos 2500, quantum ex antiquioribus scriptis colligendum, cœperunt quidam Philosophi, præter dictum istum motum 24 horarum, alios etiam motus circa Stellas quasdam singulares, quas ob singularem motum, *Errantes* sive *Planetas* appellaverunt, observare: Et ideo certas hypotheses, juxta quas motus fieri intelligerentur, excogitare, & in certos annos, menses, dies, horas atque minutas Aritmethicè dividere; In primis voluerunt ipsos nunc istis, nunc illis Horizontis locis oriri & occidere: Et sub Meridianum nunc altius in Boream; nunc humilius in Austrum attolli, utrumque tamen intra certas metas; Similiter incedere nunc ocyùs nunc segniùs, & aliquando maiores, aliquando minores apparere; Configurarique tum inter se variè, tum & cum Fixis; & donec quidem conjungantur, vel sibi invicem opponantur; Interdum etiam Fixas, aut has aut illas, ab iis tegi, interdum ipsos à se mutuò, sive alios ab aliis, non tamen pariter respectu omnium Terræ incolarum, &c.

Speciatim circa eos, quos *Mercurium* & *Venerem* nominaverunt, semper ob servarunt, ejusmodi Planetas esse quasi affecias Solis; neque enim ab eo discedere procul, & Venerem quidem vix quicquam amplius quam sesquisigno: Mercurium verò, ne signo quidem integro; Ipsos quoque aliquando antecedere, aliquando subsequi Solem; Et esse eos interdum *directos* (hoc est moveri secundum seriem successionem ve signorum, ut ab Ariete in Taurum,) interdum *retrogrados* (hoc est moveri contra signorum seriem, ut ab Ariete in Pisces) & interdum *stationarios* (hoc est, apparere per aliquod tempus neque directò neque retrò moveri) Similiter ipsos tum in Austrum tum in Boream digredi, & hoc nunc magis, nunc minus quam Solem &c.

Porrò circa eos, quibus nomen *Martis*, *Jovis*, ac *Saturni* dederunt, præprimis annotarunt, non esse ipsos perinde ac suprà dictos duos alligatos Soli, sed ita ab eo digredi, ut interdum quoque oppositi sint, id est, ab eo totis sex signis distent; Item fieri ipsos quotannis magis promotos versus stellas orientiores, aliquando directos, aliquando retrogrados, aliquando stationarios; tumque eos esse constanter retrogrados, celerimos & adspectu maximos, cum ipsi Soli opponuntur; Et spatium retrogradationis competere amplius Marti quam Jovi, Jovi amplius quam Saturno; Contra, tempus retrogradationis competere longius Saturno quam Jovi, Jovi quam Marti; Et ipsos denique nunc magis nunc minus, quam Solem, digredi in Austrum & Boream &c.

Circa *Solem*, quando occidit, invenierunt stellas conspicuas post eum occasuras, quæ aliquot post dies amplius non apparerent; Et *Solem* orientum, habere ante se inconspicuas, quæ aliquot post dies exorirentur & præexorirentur. Porrò notabant pati *Solem* *Eclipsin* interdum *totalem*, plerumque *partiale*, & in novilunio quidem duntaxat, neque tamen omni: Sicut & visum est, maximam Solis declinationem, tam in Boream quam in Austrum decrescere, neque enim tantam jam, quantam olim haberi, & similia. Circa *Lunam* conspiciebant, à tempore ex quo nova apparet, ipsam sic dietim removeri à Sole, ut magis magisque versus partes orientales semper accedat, quo usque circuitum perficiat; Ipsamque interim variis apparere *phasibus*, nempe in crescendo corniculatam sive falcata, deinde dividuam seu semisectam atque gibbosam: Et post plenum orbem decrescendo, iterum gibbosam, bissectam, corniculatamque evadere; Ac pati etiam *Eclipsin*, interdum *totalem*, interdum *partiale*,

*Superiorum
Planetarum
circumla-
tiones.*

*Observatio-
nes circa So-
lem.*

*Observatio-
nes circa
Lunam.*